

Asia: VN/15371/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

A-insinöörit pitää uusiutuvan energian hankkeiden vauhdittamista ja niihin kuuluvien lupaprosessien nopeuttamista hyvänä. YVA-prosessien sujuvoittaminen ja ennakoitavuus on keskeisessä asemassa uusiutuvan energian investointien kasvattamisessa, jota RED III -direktiivillä tavoitellaan.

Määräaikojen muuttaminen ja täydennykset:

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sovellettavista määräajoista säädetään lakiehdotuksessa. A-insinöörit kannattaa ehdotusta, että määräajan laskeminen alkaisi vasta siitä, kun lupahakemus todetaan täydelliseksi. Viranomaisen tulisi kysyä tarvittavat lisätiedot kerralla tai ainakin niin, ettei uudet mahdolliset täydennyspyynnöt enää vaikuta määräajan laskemiseen sitä pidentävästi.

Muutoin huolena on, että ehdotettu lakimuutos mahdollistaisi viranomaiselle edelleen täydennyspyyntöjen pyytämisen useassa erässä, ja että jokaisen täydennyksen jälkeen laissa ehdotettu 30/45 päivää (riippuen menettelystä ja/tai luvasta) aikaa todeta hakemus/menettely täydelliseksi käynnistyisi uudelleen, jolloin hakemuksen jättämisestä hakemuksen täydelliseksi toteamiseen voisi mennä useita kuu-kausia.

A-insinöörit pitää tärkeänä, että viranomainen on velvoitettu seuraamaan säädettyjen määräaikoja noudattamista.

Ennakoimattomien haittavaikutusten seulonta:

Laissa määritellään, että YVA-menettelystä vapautettujen hankkeiden osalta on toteutettava seulonta, jolla varmistetaan, ettei hankkeilla ole ennakoimattomia merkittäviä haittavaikutuksia. Jos merkittäviä vaikutuksia havaitaan, hankkeelle on sovellettava YVA-menettelyä.

A-insinöörit huomauttaa, että laissa tai myöhemmin säädettävässä asetuksessa tulisi ottaa kantaa myös sellaisiin tilanteisiin, jossa hanke olisi vain osittain nopean kehittämisen alueella. Ilman kirjausta laki antaa liikaa tulkinnanvaraa ja siitä voi koitua hankekohtaisia eroja YVA-menettelyn soveltamiselle.

Asetuksella tulisi ottaa kantaa tällaisissa tapauksissa seulonnan laajuudesta ja miten nopean kehittämisen alueen ulkopuolinen hankealue mahdollisesti vaikuttaa hankkeen seulonnan sisältöön ja miten YVA-rajaa sovelletaan hankkeen sellaisille osille, jotka eivät ole nopean kehittämisen alueella. Esimerkiksi lasketaanko hankkeen se osa pois, joka on nopean kehittämisen alueella, kun YVA-menettelyn rajaa sovelletaan.

Lisäksi on vaarana, että ennakoimattomien haittavaikutusten seulonta on uusi menettely, joka lisää byrokratiaa. YVA tarpeen arviointi tehdään hankkeille, jossa yksittäistapauksessa selvitetään, onko hankkeella merkittäviä ympäristövaikutuksia, jonka vuoksi hankkeelle sovellettaisiin YVA menettelyä. Ennakoimattomien haittavaikutusten seulonta vaikuttaa samanlaiselta kuin jo olemassa oleva YVA tarpeen arviointi. Etenkin hankkeissa, jossa edes YVA tarpeen arviointia ei tarvittaisi, seulonta lisäisi selkeästi resurssien tarvetta ja hankkeen alkuvaiheen kustannusten nousua ja hidastaisi hankkeen toimeenpanoa.

Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueet:

Lakiesitykseen on kirjattu, että uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita nimetään sellaisille alueille, joilla uusiutuvan energian käyttöönotolla ei odoteta olevan merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näillä alueilla toteutettavat hankkeet vapautetaan YVA-menettelystä ja Natura-arvioinnista.

Nopean kehittämisen alueella tulisi tehdä riittävästi esiselvityksiä erityisesti vaikutuksista luonnonympäristöön ja eläimistöön, jo silloin kun näitä alueita määritellään ja varsinkin, jos alue ei ole kaava-alueella. Muutoin selvitysten tekeminen jää hankkeesta vastaavalle, eikä nopean kehittämisen alueista olisi merkittävästi hyötyjä eikä se sujuvoittaisi tai nopeuttaisi riittävästi hankkeen etenemistä riittävästi. Nopean kehittämisen alue tulisi houkutella uusiutuvan investointeja aidosti kevennettyjen menettelyiden ja sujuvimpien lupaprosessien ansiosta.

A-insinöörit kannattaa lain kirjausta siitä, että nopean kehittämisen alueiden valinnassa tulee asettaa etusijalle keinotekoiset tai rakennetut pinnat ja ihmistoiminnan seurauksena muutetut alueet, kuten vanhat turvetuotantoalueet.

Muita yleisiä huomioita:

A-insinöörit nostaa esiin Uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden mahdollisen yhteyden kaavoitukseen. Jos edellytyksenä on maakuntakaavan päivittäminen, se vaatii maakuntaliiton käsittelyn sekä mahdollisia esiselvityksiä alueesta, lisäksi prosessi on aikaa vievä. Olisi tärkeää, että nopean kehittämisen alueet saadaan nopeasti käyttöön ja niiden merkitsemien osaksi maakuntakaavaa hidastaisi prosessia. Lisäksi uusi laki lisää todennäköisesti viranomaisille tulevia neuvontapyyntöjä ja lisää viranomaistyötä, johon tulisi varautua riittävien resurssien varmistamisella.

Lopuksi A-insinöörit haluaa korostaa sellaisen lainvalmistelun tärkeyttä, joka aidosti sujuvoittaa uusiutuvan energian lupaprosesseja, menettelyitä ja luo selkeämmän sekä ennakoitavamman toimintaympäristön hankkeille ja hankkeista vastaaville. Vanhojen menettelyjen korvaaminen uusilla samansisältöisillä menettelyillä ei nopeuta tai sujuvoita hankkeita tai tuo Suomeen kaivattuja uusiutuvan energian investointeja.

Rajala Juha
A-Insinöörit Suunnittelu Oy

Hammer Anni-Sofia
A-Insinöörit Suunnittelu Oy - Ympäristövaikutusten arviointi